

PRIEKŠPLĀNĀ — OKEĀNI

1. No 1901. līdz 2010. gadam vidējais jūras līmenis pasaulē paaugstinājies par 19 cm. Kāpēc, jūsuprāt, tā noticis? No dotajiem apgalvojumiem izvēlieties divus, kas ir pareizi.

MŪSU SAUSZEME, PIEMĒRAM, SALAS UN KONTINENTI,
PALĒNĀM GRIMST.

CIETAIS LEDUS — LEDĀJI UN LEDUS SLĀNI —
KŪST AIZVIEN ĀTRĀK UN PALIELINA ŪDENS
DAUDZUMU OKEĀNOS.

OKEĀNUS PĀRPILDA KLIMATA PĀRMAIŅU IZRAISĪTAIS
NOKRIŠŅU DAUDZUMA PALIELINĀJUMS.

OKEĀNIEM SASILSTOT, TIE IZPLEŠAS UN
AIZŅEM VAIRĀK VIETAS.

TĀDI TEKTONISKIE NOTIKUMI KĀ ZEMESTRĪCES IR
IZRAISĪJUŠI JŪRAS GULTNES PACELŠANOS, TĀDĒJĀDI
ŪDENS TIEK STUMTS AUGŠUP.

2. Pagaršojiet malku parasta ūdens. Pēc tam pagaršojiet malku gāzēta ūdens, kam nav pievienota garša. Kādas atšķirības garšā jūs pamanījāt, izņemot gāzes radīto kņudināšanu? Gāzētais ūdens ir mazlietiņ skābs, it kā tam būtu pievienoti pāris pilieni citronu sulas. Jo gāzētāks ūdens, jo skābāka ir tā garša.

Vai varat izdomāt, kas tam ir par iemeslu? Apspriediet pāros.

3. Izsvītrojiet lieko!

- Kopš **LAUKSAIMNIECĪBAS** / **INDUSTRIĀLĀS** revolūcijas okeāna ūdens ir kļuvis daudz skābāks. Pēdējo **200** / **400** gadu laikā tas no atmosfēras ir absorbējis 500 miljardus tonnu CO₂. Šādu apjomu ir grūti aptvert. Liela daļa šā CO₂ radusies cilvēka darbību rezultātā, piemēram, no fosilo kurināmo (akmeņogles, benzīns un reaktīvo dzinēju degviela) **IEGUVES** / **DEDZINĀŠANAS**.
- CO₂ ir spēcīga siltumnīcefekta gāze. Tas nozīmē, ka tā atmosfēras slānī darbojas kā **STIKLA** / **KOKA** jumts, kas laiž cauri saules gaismu, bet aiztur **KARSTUMU** / **PIESĀRŅOJUMU**.
- Okeāni absorbē aptuveni **TREŠDAĻU** / **CETURTDAĻU** no cilvēku ik gadus saražotā CO₂, kas noved pie lielāka šīs gāzes daudzuma uzkrāšanās jūrās. Šādi tiek regulēts(-i) globālais **KLIMATS** / **LAIKAPSTĀKĻI**, un tas palīdz aizturēt ledāju un jūras ledus kušanu. Ja nebūtu šīs brīnišķīgās okeāna īpašības, temperatūras pieaugums būtu vēl **LIELĀKS** / **MAZĀKS** nekā patlaban.

PRIEKŠPLĀNĀ — OKEĀNI

4. Kādas sekas var radīt okeānu sasilšana?

Zemāk ir norādīti vairāki piemēri. Sadaliet klasi grupās un aiciniet izdomāt vēl dažus piemērus.

KLIMATA PĀRMAIŅU IETEKME UZ OKEĀNIEM

Paskābināšanās — atsevišķi
vēžveidīgie nevar izveidot čaulas

Koraļļu izbalēšana